

Uppföljning av de regionala miljömålen

– en sammanfattning av rapport 2003:11

Länsstyrelsen
Gävleborg

Når vi de regionala miljömålen?

Miljökvalitetsmål	Regionalt mål 1	Regionalt mål 2	Regionalt mål 3	Regionalt mål 4	Regionalt mål 5	Regionalt mål 6	Regionalt mål 7	Når vi miljökvalitetsmålet?
Klimat	☹	😊	☹					☹
Luft	☹	☹						☹
Försurning	😊	☹	😊					☹
Giftfri miljö	☹	☹	☹					☹
Ozonskikt	I n g a l ä n s m å l							☹
Strålmiljö	☹	☹						☹
Övergödning	☹	☹	☹					☹
Sjöar/vattendrag	☹	☹	☹	☹	☹	☹		☹
Grundvatten	☹	☹						☹
Hav	☹	☹	☹					☹
Odlingslandskap	☹	😊	☹	☹	☹	😊	😊	☹
Våtmarker	☹	☹						☹
God bebyggd miljö	☹	☹	☹	?	😊			☹
Levande skogar	☹	😊	☹	😊				☹

Förklaring:

Det här går riktigt bra. De regionala miljömålen bör kunna nås med befintliga åtgärder.

De regionala miljömålen är möjliga att nå under förutsättning att nya åtgärder och styrmedel genomförs.

De regionala miljömålen blir mycket svåra att nå även om ytterligare åtgärder genomförs.

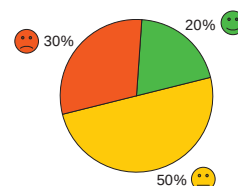
I den här foldern sammanfattas de viktigaste resultaten från Länsstyrelsens rapport 2003:11 ”Uppföljning av de regionala miljömålen”. I den rapporten redovisas utvecklingen inom de regionala miljömålen. Vi får en uppfattning om vi närmar, eller avlägsnar oss, från målen och i vilken takt det sker samt om det är realistiskt att nå de regionala miljömålen till år 2010.

Det är glädjande att kunna konstatera att 9 regionala miljömål sannolikt kommer att nås med befintliga åtgärder och att vi med utökade resurser kan nå ytterligare 22 mål.

Däremot blir 13 mål svåra att nå även om ytterligare resurser tillkommer. Det beror i flera fall på att tiden inte räcker till för att hinna uppnå målen. Vi kan konstatera att försurningsmålen bör nås och att målen som rör kulturmiljöer blir svåra att nå. Det blir också svårt att uppnå en giftfri miljö i länet.

Det är vår förhoppning att vi med gemensamma krafter skall arbeta för att uppfylla målen så att vi i nästa rapport kan få se fler gröna och glada gubbar.

Når vi de regionala miljömålen

20 % av de regionala miljömålen kommer sannolikt att nås med befintliga åtgärder och 50 % av målen kan nås med utökade resurser medan 30 % av målen sannolikt blir svåra att nå i tid ens med utökade resurser.

Enligt Projektet X-MaTs (miljöanpassat transportsystem i Gävleborg) kan en måttligt ökad användning av alternativa bränslen minska koldioxidutsläppen med ca 90 000 ton per år.

Ytterligare insatser för att minska utsläppen av VOC bör fokuseras på att minska den småskaliga vedeldningen och uppvärmningen med olja.

För att minska svavelutsläppen krävs en fortsatt konvertering vid energiverken till oljor med lägre svavelinnehåll och konvertering till ved, pellets och värmepumpar för hushållsuppvärmning.

Länets förorenade områden består främst av nedlagda eller pågående sågverk, bensinstationer samt kommunala- och industriella deponier.

I Gävleborg bör arbetet fokuseras på att inventera förekomsten av små kyl- och värmepumpanläggningar för att få reda på hur mycket ozonnedbrytande ämnen som finns upplagrade i dessa.

En nyligen genomförd kartläggning visar att radonhalterna i länets skolor är högre än riksgenomsnittet och att halterna i flerbostadshus och småhus är i nivå med riksgenomsnittet.

För att det regionala miljömålet skall nås krävs i första hand att cellulosaindustrin minskar sina fosforutsläpp.

I länets vattendrag har ca 400 olika åtgärder (ta bort vandringshinder, etc) genomförts i syfte att restaurera naturmiljöer. Dessutom har ett 25-tal kulturhistoriska miljöer restaurerats.

De största hoten mot länets dricksvatten är trafikolyckor och saltningen av våra vägar vintertid.

Begränsad klimatpåverkan

Utsläppen av växthusgaser i länet ökar. Trenden måste vända så att bland annat tyngre oljor i industrin och användandet av bensin och diesel för transporter minskar om det regionala miljömålen skall nås.

Frisk luft

Luftkvaliteten i länet är generellt bra men bilism och småskalig vedeldning orsakar problem i de större tätorterna. Höga halter av bensen har t.ex. uppmätts i Gävle. I övriga tätorter är halterna lägre och har minskat under senare år.

Bara naturlig försurning

Utsläppen av svavel och kväve minskar och det finns tecken på att en naturlig återhämtning har påbörjats i länets sjöar. Nya beräkningar antyder att 1-5 % av länets sjöar är försurade.

Giftfri miljö

De drygt 2 000 förorenade områdena i länet och de bitvis höga halterna av metaller och organiska ämnen i mark, sjöar och vattendrag visar att det fortfarande är långt kvar till en giftfri miljö i länet.

Skyddande ozonskikt

Användningen av ozonnedbrytande ämnen minskar men likafullt minskar ozonmängden över Europa och det dröjer sannolikt till år 2050 innan ozonlagret har återhämtat sig.

Säker strålmiljö

Cesiumhalterna i vilt har minskat sedan Tjernobylyolyckan 1986 men halterna lokalt och i enskilda prov är fortfarande höga. Relativt få människor i länet drabbas av hudcancerformen "malignt melanom".

Ingen övergödning

Länets inlandsvatten är med några få undantag förskonade från övergödning medan ett flertal kustvatten är övergödda. Cellulosaindustrin, jordbruk, reningsverk och enskilda avlopp är de största punktkällorna för näringsämnen i länet.

Levande sjöar och vattendrag

Skyddet av vattnens biologiska och kulturhistoriska värden måste förbättras liksom vattenförsörjningen förbi länets kraftverk och regleringsdammar. Vi måste också bli bättre på att bevara och restaurera natur- och kulturmiljöer.

Grundvatten av god kvalitet

Grundvattnet i länet är överlag av god kvalitet. Föroreningar förekommer dock i enstaka vattentäkter och radonhalterna är höga i många enskilda brunnar.

I länet finns 29 kustområden som är skyddade som naturreservat, naturvårdsområde och/eller Natura 2000 område. Längs kusten finns det drygt 10 riksintressen för kulturmiljö.

Med nuvarande tempo tar det mer än 100 år innan samtliga 28 områden i länets myrskyddsplan är helt skyddade.

Länets jordbruksföretag minskar med drygt 100 företag per år och den brukade åkerarealen med 530 hektar per år. En mycket stor andel av åkerarealen (30%) är ekologiskt odlad.

Många kommuner i länet saknar de program och strategier som skall utgöra grund för den fysiska planeringen och samhällsbyggandet i länet.

I Gävleborg och Dalarna är 0,65 % av den produktiva skogsmarken skyddad. Målsättningen är att skydda 5 % vilket med nuvarande tempo på det statliga skyddsarbetet tar 40 år.

Rapporter i denna serie:

2000:10 Miljö 2000
2002:6 Miljömål 2002-2010
2003:11 Uppföljning av de regionala miljömålen

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Skyddet av marina miljöer och skyddet av kulturmiljöer måste förbättras och vi måste skapa fria vandringsvägar för fisk i fler kustmynnande vattendrag.

Myllrande våtmarker

Av länets våtmarker är bara 15 % helt orörda. Fler våtmarker i länet bör därför skyddas och tempot i skyddsarbetet måste öka.

Ett rikt odlingslandskap

Antalet jordbruksföretag och ytan av åkermark minskar stadigt i länet. Trenden måste vända om den biologiska mångfalden och de värdefulla kulturmiljöerna skall kunna bevaras.

God bebyggd miljö

Kommunerna måste ta större hänsyn till miljön i sina översikts- och detaljplaner om de regionala miljömålen skall nås. Positivt är att mängden deponerat hushållsavfall har minskat kraftigt i länet.

Levande skogar

Tempot i skyddsarbetet och kunskapen om fornlämningar måste öka om vi skall nå de regionala miljömålen.

Vill du veta mer...

Den här rapporten är en sammanfattning av rapport 2003:11 "Uppföljning av de regionala miljömålen".

Rapporten, på 56 sidor, kan beställas från Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Besöksadress: Borgmästarplan, 801 70 Gävle. Telefon: 026-17 10 00

Webbsida: www.x.lst.se